

Nr 233.

Av herr **Pettersson, Anton**, om *vidgad användning av lotterimedel till understöd åt kulturella strävanden på landsbygden.*

I årets statsverksproposition ha lotterimedel för första gången tagits i anspråk för budgetära ändamål, i det att å budgetens inkomstsida under diverse inkomster inräknats lotterimedel till ett belopp av 2 miljoner kronor, under det att lotterimedlen tidigare till hela sitt belopp disponerats av Kungl. Maj:t efter föredragning av chefen för handelsdepartementet.

Även efter denna överflyttning återstår ett stort belopp, som disponeras av Kungl. Maj:t. Under år 1931 beviljades bidrag av lotterimedel till ett belopp av 6,412,500 kronor förutom vissa till Humanistiska fonden utgående medel. År 1932 har beviljats sammanlagt 5,594,000 kronor, varjämte 10,000 kronor av behållningen i vartdera av penninglotterierna under år 1933 jämte de s. k. överskottsmedlen å desamma tilldelats Humanistiska fonden.

Enligt en allmänt utbredd uppfattning sker fördelningen av lotterimedlen icke alltid på lyckligaste sätt. Vissa ändamål ha under årens lopp synnerligen rikligt tillgodosetts medan andra, som kunna vara lika berättigade att komma i åtanke, endast i ringa grad kommit i åtnjutande av dylika medel. En av 1932 års statsrevisorer framlagd utredning angående storleken av de belopp lotterimedel, som under de gångna åren anvisats till understödjande av de kungl. teatrarnas verksamhet, visar t. ex. att för enbart de två nationalscenerna i Stockholm intill den 30 juni 1932 förbrukats lotterimedel till ett sammanlagt belopp av över 18 miljoner kronor. Under år 1932 tilldelades Operan bidrag med 800,000 kronor, Dramatiska teatern 380,000 kronor, Göteborgs lyriska teater 225,000 kronor, Lorensbergsteatern 175,000 kronor, Hälsingborgs stadsteater 125,000 kronor, Andelsföreningen Skådebanan 100,000 kronor och Folkets parkers centralorganisation 50,000 kronor. Däremot får den egentliga landsbygden stå efter, när det gäller dylika bidrag.

Vid behandlingen förra året av motionsvis väckta förslag om ändrade former för beredandet av ärenden rörande bidrag av lotterimedel uppgavs, att under de senaste två åren cirka 30 procent av lotterimedlen tillfallit landsbygden. Tidigare har denna procentsiffra varit ännu lägre. Det synes emellertid icke vara en rimlig proportion, att de större städerna skola erhålla 70 procent och landsbygden endast 30. Dessutom må anmärkas, att bidragen till den verkliga landsbygden äro ännu blygsammare, ty av de belopp, som tilldelas de olika länens hembygdsförbund och hembygdsföreningar, går en del till i städer förlagda muséer. Landsbygdens kulturella rörelser få i regel mycket liten nytta av lotterimedlen.

Många kulturella strävanden på landsbygden kunde emellertid vara förtjänta av ekonomisk uppmuntran genom bidrag av lotterimedel, såsom sammanslutningar för befordrande av hemslöjd, allmogekultur m. m. Åt skilliga hembygdsföreningar utföra ett mycket förtjänstfullt arbete för hembygdsvård och hembygdsforskning, lägga ner mycket arbete och betydande kostnader på anordnande av bygdegårdar o. s. v. Dylik verksamhet borde helt visst understödjas mera effektivt än vad hittills varit fallet. Skolverksamhet och bildningssträvanden vore även förtjänta av bistånd.

Då jag anser det fullt berättigat att här anförda och liknande landsbygdsändamål bättre än hittills tillgodoses med bidrag av lotterimedel, får jag hemställa,

att Kungl. Maj:t vid fördelningen av lotterimedel ville fästa avseende vid önskvärdheten av att landsbygdens behov av kulturfrämjande understöd vinner tillbörligt beaktande.

Stockholm den 31 januari 1933.

Anton Pettersson.
